

اولین همایش ملی معماری، مرمت، شهرسازی و محیط زیست پایدار ۲۸- شهریور ۱۳۹۲

معماری پایدار گیلان و مقایسه آن با برخی کشورهای دیگر

دکتر حمید باهلی^۱ - سارا صفری اشلیکی^۲ - سیده زینب جعفر دوست^۳*

^۱ دکترای معماری، مدرس دانشگاه غیرانتفاعی دیلمان، انزلی و...

^۲ دانشجوی کارشناسی ارشد معماری: sara.safari.art@gmail.com

^۳ دانشجوی کارشناسی دانشگاه غیرانتفاعی دیلمان: zeinab.jafardost2@gmail.com

چکیده:

معماری بومی مسکونی گیلان با تأثیر از عوامل محیطی، مانند عوامل جغرافیایی، اقلیمی و اجتماعی، منحصر به فرد است. معماری مناطق شمالی مانند معماری بومی تمام نقاط ایران، زاینده کنش و واکنش متقابل انسان و طبیعت پیرامون آن است. چرا که ساختمان های بومی هر محل، فرزندان پیوند میان تصور مردم و نیازهای آنان به شمار می آیند. این ویژگی ارزشمند موجب شده تا معماری پاسخگو به نیازهای رفتاری و اقلیمی، با تکیه بر مصالح منطقه ای و امکانات طبیعی ساخت در منطقه، شکل پذیرد. به تبع تفاوت های فاحش شرایط زیست محیطی در شمال کشور، معماری تبلور یافته در این منطقه، متفاوت از سایر نقاط ایران بروز نموده است و به عنوان کلی معماری برون گرا شناخته می شود. لذا در این مقاله پس از معرفی خصوصیات اقلیمی به تأثیر اقلیم در شکل گیری فضاها و عناصر معماری این منطقه پرداخته ایم. در این مقاله جهت بررسی راهکارهای معماری پایدار در گیلان؛ ابتدا مفهوم پایداری، توسعه ی پایدار و تأثیر اهداف آن در معماری بررسی شده است. پس به بررسی معماری گیلان، بویژه تأثیر ویژگی های اقلیمی و طبیعی آن پرداخته ایم.

واژه های کلیدی:

توسعه پایدار ، معماری پایدار، طراحی معماری بومی گیلان ، مصالح بومی ، اقلیم معتدل و مرطوب ، مقایسه معماری گیلان با برخی کشورها

مقدمه

کشور ما با گستره ی عظیم فرهنگ های بومی ، ناشناخته ی فراوان است. در مسیر شناخت فرهنگ مردمان کشورمان، نیاز به شناخت فرهنگ بومی هر منطقه است. معماری یکی از مهمترین شاخصه های فرهنگی منطقه ای محسوب می شود. (خاکپور، ۱۳۸۶ ص ۱۱) معماری بومی گیلان که با کالبدی زیبا در دل طبیعت و هماهنگ با آن تلفیق شده است، امروزه نیز با پاسخگوی مناسبی در جهت خلق فضاهای هماهنگ با طبیعت و اقلیم منطقه می باشد. به گونه ای که می توان آن را بهترین الگو در دستیابی به معماری پایدار منطقه دانست. لذا با توجه به ویژگی های غنی معماری بومی گیلان، باز نگری در اصول بکار برده شده، جهت دستیابی به راهکارهای مناسب برای طراحی معماری پایدار که از ویژگی های مهم آن هماهنگی با اقلیم و طبیعت منطقه و حفظ آن و نیز کاربرد مطلوب انرژی طبیعی برای رسیدن به شرایط آسایش زندگی انسان است، دست یافت. امید است با بررسی و تحقیق بر روی مفاهیم و اصول معماری سنتی و اقلیمی گذشته و تلفیق آن با نیازهای معماری امروز، خانه های امروزیمان به یک معماری با هویت همچون گذشته دست یابد.

توسعه ی پایدار و اهداف آن

در این بخش بحث به پایداری معماری که اساس معماری اقلیمی می باشد می پردازیم. واژه "پایدار" امروزه به طور گسترده به منظور توصیف جهانی که در آن نظام انسانی و طبیعی توأم بتوانند تا آینده دور ادامه حیات دهد، و نسل آینده نیز از آن متنفع گردند به کار گرفته می شوند. "توسعه ی پایدار" به معنی ارائه راه حلهایی در مقابله الگوهای نامناسب کالبدی، فضایی، اجتماعی و فرهنگی و اقتصادی توسعه می باشد که بتواند از تخریب و نابودی در تمام سطوح و زمینه ها که موجب تغییرات منفی می گردد جلوگیری کند. پیدایش مفهوم پایداری در دهه ۱۹۷۰ که در نتیجه رشد آگاهی جهانی نسبت به محیط زیست و توسعه دانست. توسعه پایدار در جهت بهبود کیفیت زندگی انسان را در جهت چهار چوب ظرفیت برد اکوسیستم های حامی مورد تأکید قرار داده است. توسعه پایدار آن